

МОВЧА́Н Василь Архипович (01(14). 01. 1903, с. Неморож Звенигород. пов. Київ. губ., нині Звенигород. р-ну Черкас. обл. — 02. 07. 1964, Київ) — іхтіолог. Доктор біологічних наук (1947), професор (1950), член-кореспондент АН УРСР (1951), ВАСГНІЛ (1955). Сталінська премія (1949). Державні нагороди СРСР. Закін. Київ. вет.-зоотех. інститут (1929). Відтоді працював іхтіологом-рибоводом заповідника «Конча-Заспа» і київ. окруж. фахівцем з рибництва; 1930–41 — директор Укр. НДІ риб. господарства; водночас — проф. гідромеліорат. інституту (1932–34), Інституту зоотехніки

(1933–35; усі — Київ) та Київ. університету (1935–41), Риб. інституту (м. Свердловськ, нині Єкатеринбург, РФ, 1941–43), Моск. університету (1943–44); зав. лаб. екології риб Інституту зоології АН УРСР і відділу експерим. екології риб Інституту гідробіології АН УРСР (1949–66; обидва — Київ), одночасно — завідувач кафедри іхтіології і рибництва Київ. університету (1945–55). Наукові дослідження: проблеми сучас. іхтіології та ставк. господарства; закономірності росту риб, біол. зв'язки їхнього організму з умовами існування. Розробив методи комплекс. інтенсифікації ставк. рибництва. З ініціативи М. в Україні розпочато акліматизацію та інтродукцію цінних рослиноїд. риб.

Основні праці

Порадник ставовим рибним господарствам. К., 1930; Короп (виращування в ставках). К., 1947; Экологические основы интенсификации роста карпа (*Cyprinus carpio* L.). К., 1948; Азовсько-чорноморська шема. К., 1959 (спів-авт.); Ріст однорічника пелядісирка та розвиток гонад в дослідних ставках // Доп. АН УРСР. 1960. № 1; Жизнь рыб и их разведение. Москва, 1966.

Рекомендована література

1. Белоконь И. П. Василий Архипович Мовчан // Наук. зап. Київ. університету. 1953. Т. 12, вип. 7, № 9.

Ю. Г. Крот

Бібліографічний опис:

Мовчан Василь Архипович / Ю. Г. Крот // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-68182>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).